

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра (циклова комісія) _____ оптоелектроніки та інформаційних технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____

доц. Юрій ФУРГАЛА

“ ” 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Функціональне програмування

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 121 – Інженерія програмного забезпечення

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет _____ електроніки та комп’ютерних технологій

(назва інституту, факультету, відділення)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма _____ “ Функціональне програмування ” _____ для студентів

(назва навчальної дисципліни)

галузі знань _____ “12 – Інформаційні технології” _____
за спеціальністю _____ “121 Інженерія програмного забезпечення” _____

Розробники: _____ Сергій СВЕЛЕБА (доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри оптоелектроніки та інформаційних технологій) _____
_____ Олег КУШНІР (доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри оптоелектроніки та інформаційних технологій) _____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____
_____ оптоелектроніки та інформаційних технологій _____

Протокол від “ 29 ” _____ 08 _____ 2022 року № 9 _____

Завідувач кафедри _____ оптоелектроніки та інформаційних технологій _____
_____ (Олег КУШНІР) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченою радою _____ факультету електроніки та комп’ютерних технологій _____

Протокол від “ 31 ” _____ 08 _____ 2022 року № 28/22 _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	Галузь знань <u>12 Інформаційні технології</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 3	Спеціальність: <u>121 Інженерія програмного забезпечення</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 128		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		<i>немає</i>	
		Лабораторні	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		96 год.	
		Індивідуальні завдання:	
<i>немає</i>			
Вид контролю:			
<i>залік</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить

для денної форми навчання – 1,14

для заочної форми навчання – немає

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів системні знання та вміння функціонального програмування на мові Python. Засвоєння студентами основних концепцій, принципів та понять сучасного функціонального програмування, що створюють основу теоретичних досліджень і практичних розробок в області функціональних мов програмування. Основними завданнями вивчення дисципліни «Функціональне програмування» є ознайомлення студентів із функціональним

підходом до розробки прикладних програм, з існуючими технологіями функціонального програмування, окреслення ряду прикладних задач, які розв'язуються із використанням функціонального підходу, вивчення функціональної мови програмування Python.

Цілі: познайомити студентів з основами функціонального програмування. Дати уявлення про можливості функціонального підходу до задач інформатики, включаючи рішення задач штучного інтелекту й комп'ютерної лінгвістики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати

- застосовувати генераторні функції та вирази на мові Python для роботи з колекціями у нестрогий спосіб;
- використовувати модулі бібліотеки мови Python (зокрема, `itertools`, `functools`, `multiprocessing` і паралельні функції), щоб створити ефективні функційні програми;
- користуватися рядками на мові Python з об'єктно-орієнтованою суфіксною нотацією та функційною префіксною нотацією;
- застосовувати замість класів об'єктів із збереженням стану різні сім'ї кортежів;
- проектувати і реалізовувати декоратори для формування складних функцій;
- використовувати функції, а саме: `map()`, `filter()`, `reduce()`, `sorted()` та інші;
- застосовувати функції вищих порядків.

Вміти

- використовувати професійні знання й практичні навички з фундаментальних дисциплін в процесах аналізу та створення комп'ютерних, комунікаційних, інформаційних та інших технічних систем;
- використовувати програмні та інструментальні засоби для вирішення практичних проблем в області ІТ

Після вивчення даного курсу «Професійний Python» здобувачі набудуть таких Загальних та Фахових компетентностей та Програмних результатів навчання:

K01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

K02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

K04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

K14. Здатність брати участь у проектуванні програмного забезпечення, включаючи проведення моделювання (формальний опис) його структури, поведінки та процесів функціонування.

K15. Здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем.

K20. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

K26. Здатність до алгоритмічного та логічного мислення

ПР05: Знати і застосовувати відповідні математичні поняття, методи

доменного, системного і об'єктно-орієнтованого аналізу та математичного моделювання для розробки програмного забезпечення.

ПР23: Вміти документувати та презентувати результати розробки програмного забезпечення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Функція користувача

Тема 1. Визначення функції.

Оператор “def”. Повернення значень з функції. Оператор “return” Параметри функції: Позиційні параметри Іменовані (ключові) параметри. Довільна кількість параметрів (список параметрів довільної довжини).

Тема 2. Змінні та рядки документації (DocStrings)

Локальні, нелокальні та глобальні змінні. Збереження функцій у структурах даних Внутрішні функції. Замикання. Анонімні функції. Лямбда – вирази.

Тема 3. Упаковка, розпакування аргументів і оператор присвоювання, ключові аргументи і аргументи за замовчуванням .

Області видимості, оператори `global` та `nonlocal`. Функціональне програмування, анонімні функції, `map`, `filter` та `zip`. Генератори списків, множин і словників.

Тема 4. Властивості функцій

Функція є об'єктом; функції вищих порядків; рекурсія; розвинена обробка списків (спискові вирази, операції над послідовностями, ітератори); аналог замикань (closures); часткове застосування функції; можливість реалізації інших засобів на самій мові (наприклад, каррінг).

Змістовий модуль 2. Операції над масивами.

Тема 5. Модулі та пакети.

Тема 6. Генератори.

Тема 7. Декоратори.

Змістовий модуль 3. Спеціалізовані функції

Тема 8. Lambda вирази в Python. Функція `map()`. Функція `filter()`. Функція `reduce()`. Функція `zip()`.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1. Функція користувача						
Тема 1. Визначення функції. Оператор “def”. Повернення значень з функції. Оператор “return”	4	2		2		12
Тема 2. Змінні та рядки документації (DocStrings)	4	2		2		16
Тема 3. Упаковка, розпакування аргументів і оператор присвоювання, ключові аргументи і аргументи за замовчуванням .	4	2		2		12
Тема 4. Властивості функцій	4	2		2		10
<i>Разом – змістовий модуль 1</i>	<i>16</i>	<i>8</i>		<i>8</i>		<i>12</i>
Змістовий модуль 2. Операції над масивами.						
Тема 5. Модулі та пакети	12	2		2		8
Тема 6. Генератори	12	2		2		8
Тема 7. Декоратори	22	2		2		18
<i>Разом – змістовий модуль 2</i>	<i>46</i>	<i>6</i>		<i>6</i>		<i>34</i>
Змістовий модуль 3. Спеціалізовані функції						
Тема 8. Lambda вирази в Python. Функція map(). Функція filter(). Функція reduce(). Функція zip().	16	2		2		12
<i>Разом – змістовий модуль 3</i>	<i>16</i>	<i>2</i>		<i>2</i>		<i>12</i>
Усього годин	160	16		16		96

5. Теми семінарських занять

6. Теми практичних занять

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Функції користувача. Наближене обчислення функцій.	2

2.	Рекурсивні функції. Документування коду.	2
3.	Оператор «розпаковування» * і ** (*args і **kwargs).	2
4.	Файли даних. Модульний принцип організації програми	2
5.	Функція генератор.	2
6.	Декоратори.	2
7.	Вбудовані функції вищих порядків. Функції map (), filter (), reduce (), apply (), zip().	2
	Підсумкове заняття	2
	Разом	16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Можливості форматування виводу	6
2.	Зчитування і запис файлів	8
4.	Методи файлових об'єктів	8
5.	Помилки та винятки	10
6.	Фільтрування помилок	6
7.	Створення винятків	10
8.	Винятки, визначені користувачем	2
9.	Визначення очищувальних дій	8
10.	Базові вбудовані типи об'єктів	6
11.	Синтаксичні конструкції використання об'єктів у вигляді літералів	10
12.	Створення власних модулів	6
13.	Прив'язуванням імені до об'єкта.	10
14.	Стрічкові методи в Python	6
	Разом	96

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Інформаційні методи (лекція, бесіда, ілюстрація, демонстрація); дедуктивні методи на основі узагальнень; евристичні методи (проблемна лекція); інтерактивні методи (дискусія).

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється шляхом проведення усного опитування та написання письмових звітів по виконаних лабораторних роботах та двох модулів. У кінці курсу проводиться залік.

Підсумкова кількість балів виставляється по наступним критеріям:

- обов'язкове виконання 7 лабораторних робіт;
- написання двох модулів.

Бали виставляються по наступним критеріям.

1. *Виконання лабораторних робіт.* Максимальна кількість балів – 70 бали.

Включає в себе:

- максимальна кількість балів за кожну лабораторну роботу – 10 балів,
- при оцінюванні лабораторної роботи враховується
  - підготовка до виконання лабораторної роботи (2),
  - своєчасна здача і якість оформлення звіту (2)
  - захист звіту про виконану лабораторну роботу (6.0),

2. *Написання двох модулів.* Максимальна кількість балів – $2 \times 15 = 30$ балів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Модулі (1, 2)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		1=15 2=13	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
10	8	10	8	8	8	8	10			

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчально ї діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60	задовільно	
FX	21-50	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічними радами коледжів).

13. Методичне забезпечення

1. Downey, A.V. Think Python [Текст] / Allen V. Downey. – O'Reilly, 2012. – 300 р.
2. Phillips, D. Python 3 Object Oriented Programming [Текст] / Dusty Phillips. – Birmingham : Packt Publishing, 2010. – 404 р.
3. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни “Технології розробки алгоритмів” для студентів денної та заочної форми навчання спеціальностей 6.050102 та 123 “Комп’ютерна інженерія”, 6.170103 та 125 “Кібербезпека” / уклад. Гермак В.С.; Кропивницький: ЦНТУ – 2018.– 81 с.
4. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни “Інженерія прикладних інтелектуально-орієнтованих програмних продуктів” для студентів спеціальностей 121 “Інженерія програмного забезпечення” та 122 “Комп’ютерні науки та інформаційні технології” (всіх форм навчання) / В.М. Льовкін. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2016. – 80 с.

14. Рекомендована література

Основна

5. Лутц М. Изучаем Python. 4-е издание. – Пер. с англ. – СПб.: СимволПлюс, 2011. – 1280 с.
6. Лутц М. Программирование на Python, том 1, 4-е издание. – Пер. с англ. – СПб.: Символ-Плюс, 2011. – 992 с. , ил. [гл. 7–10]
7. Програмування числових методів мовою PYTHON / А. Ю. Дорошенко [та ін.]; за ред. А. В. Анісімова. – ВПЦ "Київський університет", 2013. – 464 с.
8. Бизли Дэвид М. Язык программирования Python : [пер. с англ.] / Дэвид М. Бизли. – К. : ДиаСофт, 2000. – 336 с
9. Програмування числових методів мовою Python : підруч. / А. В. Анісімов, А. Ю. Дорошенко, С. Д. Погорілий, Я. Ю. Дорогий ; за ред. А. В. Анісімова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2014. – 640 с.

10. Сучасні методи аналітичного і числового програмування в задачах теоретичної фізики: метод. рекомендації / укл.: Ю.О. Сеті. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. – 69 с.

Допоміжна

11. Бизли, Д. Python. Подробный справочник [Текст] / Д. Бизли ; пер. с англ. – СПб. : Символ-Плюс, 2010. – 864 с., ил.
12. Downey, A.V. Think Python [Текст] / Allen V. Downey. – O'Reilly, 2012. – 300 p. 5. Gaddis, T. Starting Out with Python [Текст] / Tony Gaddis. – 2nd Edition. – Addison-Wesley, 2011. – 648 p.
13. Chun, W.J. Core Python Applications Programming [Текст] / Wesley J. Chun. – Third Edition. – Prentice Hall, 2012. – 888 p.
14. Forcier, J. Python Web Development with Django [Текст] / Jeff Forcier, Paul Bissex, Wesley Chun. – Addison-Wesley Professional, 2008. – 408 p.
15. Beazley, D. Python Cookbook [Текст] / David Beazley, Brian K. Jones ; Third Edition. – Sebastopol : O'Reilly Media, Inc., 2013. – 706 p.
16. Лутц, М. Программирование на Python [Текст] / М. Лутц ; Пер. с англ. – 4-е издание. – том I. – СПб. : Символ-Плюс, 2011. – 992 с., ил.
17. Lukaszewski, A. MySQL for Python [Текст] / A. Lukaszewski. – Birmingham : Packt Publishing, 2010. – 440 p.
18. Hetland, M.L. Python From Novice to Professional [Текст] / Magnus Lie Hetland. – Second Edition. – Apress, 2008. – 688 p.
19. Payne, J. Beginning Python [Текст] : Using Python 2.6 and Python 3.1 / James Payne. – Wiley Publishing Inc., 2010. – 624 p.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.python.org/doc/current/ref/index.html>.
2. Overview – Python 3.4.3rc1 documentation [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://docs.python.org/3/>